

МЕДКОМІСІЯ ПО-НОВОМУ:
ЩО ЗМІНИЛОСЯ В РОБОТІ

ВЛК 6-9 стор.

АРМІЯ
INFORM

дайджест

ДАЙДЖЕСТ
ІНФОРМАЦІЙНОГО
АГЕНТСТВА

Адреса:
м. Київ,
вул. Князів Острозьких,
буд. 45/1, корп. 33.

armyinform.com.ua

press@armyinform.com.ua

fb.com/armiyainform

@army_inform

@armyinformcomua

+38 (044) 285-70-33

Начальник
Інформаційного агентства
Віталій САРАНЦЕВ

Віддруковано
ТОВ «МЕГА-ПОЛІГРАФ»,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
м. Київ, 04073.
Зам. №89776
Наклад: 30 000 прим.

МЕДКОМІСІЯ ПО-НОВОМУ:
ЩО ЗМІНИЛОСЯ В РОБОТІ

ВЛК

Зміст

Сержантів без вищої освіти призначатимуть на офіцерські посади.....	4
Командирам дозволено присвоювати первинні сержантські звання рядовим, які мають бойовий досвід.....	4
Граничний вік прийняття на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу збільшується до 32 років.....	5
Мінімальний термін індивідуальної підготовки військовослужбовців становить один місяць.....	5
Військові медики відповідають на виклики війни й впроваджують зміни.....	6
Унікальний досвід військових медиків.....	7
Законодавчі зміни щодо ВЛК.....	7
Медкомісія по-новому: що змінилося в роботі ВЛК.....	8
Цифровізація військово-лікарських комісій.....	9
Чи працюють електронні черги для військовослужбовців.....	9
Як проходять ВЛК травмовані військовослужбовці.....	9
Які новації в пенсійному забезпеченні військовослужбовців.....	10
Додаткова грошова винагорода: кому, скільки і за що.....	12
Виплата грошового забезпечення пораненим військовослужбовцям.....	14
Компенсація за неотриману відпустку учасникам бойових дій.....	15
Учасники УБД щороку отримуватимуть виплати до Дня Незалежності України.....	15
Як військовослужбовцям отримати безоплатну правову допомогу.....	16
Про грантову програму на розвиток бізнесу для ветеранів.....	17
Переможна зброя вітчизняного війська.....	18
російські бомби «з крилами». Яким озброєнням їх ефективно знищувати.....	20
Свята Софія Київська свідчить про російсько-українські війни.....	22
Коли виник Київ: археологи проти літописців.....	24
Пророцтва Тараса Шевченка про російсько-українську війну – 2.....	26
30 війн із Заклятим сусідом. Київський спадок, якого Москва так і не отримала.....	28
Не «росія», а «московія», або Потужний інформаційний «хук» на міжнародному рівні.....	30
Твій ніж має різати.....	32
Кросворд.....	34
На дозвіллі.....	35

**Ми здобуваємо
та творимо перемогу самі**

Ще рік тому всі ми молилися, щоб Україна вистояла. Сьогодні – щоб Україна перемогла. Ми не лише чекаємо й просимо, а здобуваємо й творимо цю перемогу самі, – Президент України Володимир Зеленський.

Сержантів без вищої освіти призначатимуть на офіцерські посади

На даний момент первинні посади молодшого офіцерського складу комплектуються за рахунок випускників військових вишів, офіцерів запасу, сержантів і старшин, які мають вищу освіту за ступенем не нижче ніж бакалавр. Однак наразі на посадах офіцерів проходить військову службу певна кількість сержантів та старшин, які не мають вищої освіти, однак мають бойовий досвід, успішно виконують службові обов'язки на цих посадах, користуються авторитетом та довірою серед підпорядкованого особового складу.

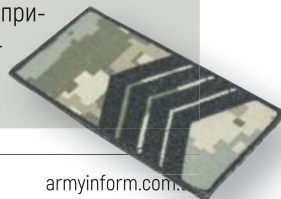
Відтак, з метою підвищення укомплектованості первинних посад молодшого офіцерського складу під час дії

воєнного стану, 20 березня 2023 року Верховна Рада України ухвалила **Закон № 2978-IX «Про внесення зміни до статті 20 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо комплектування Збройних Сил України посадовими особами офіцерського складу на особливий період»**.

Набрання чинності зазначеного Закону дозволить покращити укомплектованість первинних посад молодшого офіцерського складу військовослужбовцями із реальним бойовим досвідом та підвищити їхню мотивацію щодо подальшого кар'єрного зростання на офіцерських посадах у Збройних Силах та інших військових формуваннях.

Командирам дозволено присвоювати первинні сержантські звання рядовим, які мають бойовий досвід

Завдяки вдосконаленню законодавчих актів та нормативно-правової бази стосовно умов проходження громадянами військової служби під час дії воєнного стану дозволено командирам присвоювати первинне військове звання сержантського старшинського складу особам рядового складу, які мають бойовий досвід та не отримали підготовки відповідного рівня, з одночасним призначенням на посади сержантського та старшинського складу наказами посадових осіб, до повноважень яких належить призначення на посади.

Граничний вік прийняття на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу збільшується до 32 років

Законом України № 2978-IX «Про внесення зміни до статті 20 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо комплектування Збройних Сил України посадовими особами офіцерського складу на особливий період» надано можливість збільшити з 30 до 32 років (з урахуванням набуття права на пенсію за вислугою років за змішаною формою) граничний вік прийняття на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу громадян з числа військовослужбовців, резервістів, військовозобов'язаних, які не мають військових звань офіцерського складу, та громадян призовного віку, які здобули вищу освіту за ступенем не нижче ніж бакалавр та які успішно завершили курс військової підготовки офіцерського складу.

Мінімальний термін індивідуальної підготовки військовослужбовців становить один місяць

На теперішній час всі громадяни, які прибувають на комплектування Збройних Сил України, в обов'язковому порядку проходять підготовку в навчальних закладах, центрах, на полігонах.

ПІДГОТОВКА ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ДЛЯ:

- **осіб офіцерського складу** – у вищих військових навчальних закладах, на курсах перепідготовки та підвищення кваліфікації, а також у навчальних батальйонах резерву офіцерського складу;

- **солдатів, сержантів** – у військових коледжах, навчальних центрах, на полігонах та в навчальних батальйонах резерву сержантського складу.

Терміни підготовки різняться залежно від спеціальності. Для високотехнологічних – термін залежить від складності спеціальності, а для некваліфікованих – як мінімум до одного місяця індивідуальної підготовки.

ВИМОГИ СЬОГОДЕННЯ

Військові медики відповідають на виклики війни й впроваджують зміни

МЕДИЧНІ СИЛИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ НИНІ ВИТРИМУЮТЬ ВЕЛИКЕ НАВАНТАЖЕННЯ. ОСНОВНЕ ЇХНЕ ЗАВДАННЯ – РЯТУВАТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я НАШИХ ВОЇНІВ. НАШІ ВІЙСЬКОВІ МЕДИКИ СТИКНУЛИСЯ З ВИКЛИКОМ, З ЯКИМ НЕ ЗУСТРІЧАЛИСЯ ВІЙСЬКОВІ МЕДИКИ СУЧАСНОСТІ. МИ БАЧИМО, ЯКОЇ ІНТЕНСИВНОСТІ І ЯК ДОВГО ТРИВАЄ ЦЯ ВІЙНА ТА ШИРОКОМАСШТАБНЕ ВТОРГНЕННЯ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ.

За цей період Медичні сили зробили декілька унікальних речей для світової практики військової медицини. Йдеться про організацію власне логістики – доставки пораненого з поля бою і транспортування його в заклади, де

буде надаватися допомога. Організовано унікальний єдиний простір надання такої допомоги в цивільних і військових медичних закладах. Нині вони працюють як єдина система для рятування наших військових.

Унікальний досвід військових медиків

Серед досягнень Медичних сил – проведення нашими військовими хірургами унікальних операцій. Деякі з них навіть не мають аналогів у світі. Наші військові хірурги сьогодні відновлюють втрачені кінцівки, роблять операції, навіть коли вражене серце, і повертають до життя в тих випадках, коли, здавалось би, це вже не можна зробити.

Рівень летальності нині значно нижчий за показниками, ніж під час

бойових дій, скажімо, в Іраку чи Афганістані. Це теж досягнення наших військових медиків. Завдяки наблизженню кваліфікованої медичної допомоги до поля бою та правильно спланованій евакуації вдалось суттєво знизити рівень летальності наших поранених.

Ще одним викликом є характер поранень, який теж вплинув на те, що потрібно було належно організувати лікування наших поранених.

Законодавчі зміни щодо ВЛК

Що стосується актуальної сьогодні теми військово-лікарських комісій, потрібно розуміти декілька моментів. Медичні сили реалізують свою діяльність виключно в межах закону. А закон встановлює саме такі бюрократичні процедури. І законом закріплено, що ті чи інші документи повинні бути саме в паперовому вигляді. Тому потрібно розуміти, що цей законодавчий процес буде займати певний час. Наразі вже два законопроекти, які покликані пришвидшити, дещо осучаснити роботу військово-лікарських комісій, у першому читанні ухвалені. Третій законопроект нині готують. Але щоб прискорити роботу військово-лікарських комісій, потрібна координація роботи декількох відомств. Тільки Міністерство оборони і Збройні Сили України із цим впоратись не можуть, тому що не все від них залежить.

Медичні сили стикнулися з величезним навантаженням: до широкомасштабного вторгнення у нас за законом було 215 тисяч військових, а потім було мобілізовано сотні тисяч людей. Відповідно, те навантаження на систему показало, що потрібно змінювати законодавство.

Створено робочу групу – Міністерство оборони, Міністерство охорони здоров'я, Міністерство у справах ветеранів і Міністерство цифрової трансформації. Також до цього долучені народні депутати України і громадськість. Напрацьована дорожня карта, яка повністю, за планом нині виконується. Вона спрямована на те, щоб пришвидшити процеси, зокрема й цифровізувати їх на тих ділянках, де це можливо.

Закінчення на 8-9 стор.

Закінчення. Початок на 6-7 стор.

МЕДКОМІСІЯ ПО-НОВОМУ: ЩО ЗМІНИЛОСЯ В РОБОТІ ВЛК

Уряд ухвалив постанову щодо впровадження нового пакета в рамках Програми медичних гарантій. Він передбачає проведення медичних оглядів мультидисциплінарними командами лікарів військово-лікарських комісій (ВЛК), що утворюються при територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки.

Позаштатні ВЛК, які функціонують при територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки, функціонуватимуть на базі цивільних медичних закладів. Їх кількість та перелік з урахуванням поточного навантаження

визначатиме керівництво обласних військових та київської адміністрацій. Своєю чергою Нацслужба здоров'я укладе договори з цими медзакладами та забезпечуватиме оплату наданих послуг за новим пакетом «Медичний огляд осіб, який проводиться при територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки».

Такий крок дозволить посилити ресурсне забезпечення роботи лікарів, які залучені до проведення медичних оглядів для оцінки придатності особи до військової служби.

*Усі послуги, які входять до пакета Програми медгарантій будуть безоплатними для тих, хто проходить ВЛК. Зокрема, **ДЕРЖАВА ПОКРИВАТИМЕ ТАКІ ПОСЛУГИ:***

- проведення лабораторних та інструментальних досліджень;
- направлення особи за наявності показань в інші медичні заклади для проведення необхідних консультацій та обстежень, а також для надання спеціалізованої медичної допомоги у разі потреби;
- оформлення проєктів довідок та формування медичних висновків щодо стану здоров'я особи.

*Аби отримати безоплатні послуги на базі цивільного медичного закладу, громадянин, який проходить ВЛК, **ПОВИНЕН МАТИ** один із наступних документів:*

- картку обстеження та медичного огляду;
- картку медогляду кандидата на навчання у вищих військово-навчальних закладах та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти Міноборони;
- картку медогляду призовника;
- направлення керівника територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВО-ЛІКАРСЬКИХ КОМІСІЙ

Після змін у законодавстві, якими буде узаконено передачу документів ВЛК через цифрові мережі, процес має полегшитися. Зараз розробляється медійно-інформаційна система, військові працюють разом з МОЗ над тим, щоб ЗСУ отримували медичні документи через електронну систему охорони здоров'я.

Щодо законодавчих змін – зареєстровано проєкт закону про внесення

змін до статті 70 основ законодавства України про охорону здоров'я, що узаконює створення ВЛК при цивільних закладах, а також проєкт закону про внесення змін до Статуту Внутрішньої служби ЗСУ щодо удосконалення питань оформлення документів, тобто введення цифрового документа лікування військовослужбовців під час дії воєнного стану.

ЧИ ПРАЦЮЮТЬ ЕЛЕКТРОННІ ЧЕРГИ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Наразі запускається пілотний проєкт щодо електронної реєстрації проходження ВЛК: у Львові, Києві, Вінниці та Одесі. Власне в лікувальному закладі, де працює військово-лікарська комісія, проводиться електронна реєстрація до певних спеціалістів. Тобто військовослужбовець не стоїть у черзі, а точно знає, на яку годину

він потрапляє до визначеного спеціаліста. Це поки що не можна назвати електронною чергою, бо є законодавчі обмеження щодо направлення на військово-лікарську комісію. Адже папєрове направлення на ВЛК військовослужбовцю має дати командир, а без направлення військовослужбовець не може зареєструватись.

ЯК ПРОХОДЯТЬ ВЛК ТРАВМОВАНІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ

Що стосується військовослужбовців, які після важкого поранення та лікування під час проходження ВЛК отримали висновок: «На підставі статті 81 графа II Розкладу хвороб непридатний до військової служби з переглядом через 6 місяців».

Такий військовослужбовець отримує грошове забезпечення до моменту затвердження змін. Після цього він звільняється з лав Збройних Сил у запас, отримуючи всі соціальні пільги, передбачені законодавством, та одnorазову грошову допомогу. Військовослужбовець залишається на обліку в Територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки і в разі, якщо він відновив здоров'я і виявив бажання

продовжити службу, може знову призватися до Збройних Сил. Наразі проєкт змін до Статуту Внутрішньої служби переданий на підпис Президенту України.

Які новації в пенсійному забезпеченні військовослужбовців

**ПРО ЗМІНИ, ЩО ВІДБУВАЮТЬСЯ
В ПЕНСІЙНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ
ТА НА ЯКІ ПЕНСІЇ НАРАЗІ МОЖУТЬ
РОЗРАХОВУВАТИ АРМІЙЦІ**

СОЦЗАХИСТ

**ЧИ ІСНУЄ НАРАЗІ ПОРЯДОК ПЕРЕРАХУНКУ З 1 БЕРЕЗНЯ 2022 РОКУ
ВІЙСЬКОВИХ ПЕНСІЙ З УРАХУВАННЯМ ІНДЕКСАЦІЇ, УСТАНОВЛЕНОЇ ЗГІДНО
З ПОСТАНОВОЮ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 16.02.2022 № 118 «ПРО
ІНДЕКСАЦІЮ ПЕНСІЙ ТА ЗАХОДИ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ СОЦІАЛЬНОГО
ЗАХИСТУ НАЙБІЛЬШ ВРАЗЛИВИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ У 2022 РОЦІ»**

З 1 березня 2022 року перерахунок пенсій згідно з частиною 2 статті 42 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», постанови Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2019 р. № 124 «Питання проведення індексації пенсій у 2019 році» відбувається із застосуванням коефіцієнта збільшення показника середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески, та який враховується для обчислення пенсії в розмірі 1,14.

Пунктом 2 даної постанови передбачено, що з 1 березня 2022 року розміри пенсій, призначених військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію та членам їхніх сімей і строк

призначення яких до 31 грудня 2021 року включно, підвищуються на коефіцієнт збільшення у межах максимального розміру пенсії, визначеного законом.

Підвищення пенсії встановлюється додатково до щомісячної доплати до пенсії, передбаченої постановою Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 р. № 713 «Про додатковий соціальний захист окремих категорій осіб». Підвищення на коефіцієнт збільшення застосовується також у разі поновлення виплати пенсії, призначеної до 31 грудня 2021 року відповідно до законодавства та її перерахунку, крім перерахунків, що здійснювались у період з 1 січня 2021 року до 28 лютого 2022 року за рішенням Уряду.

**КОМУ З ВІЙСЬКОВИХ ПЕНСІОНЕРІВ НИНИ ПЕРЕДБАЧЕНА ЩОМІСЯЧНА
ДОПЛАТА ДО ПЕНСІЇ В СУМІ 2000 ГРН**

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14.07.2021 за № 713 «Про додатковий соціальний захист окремих категорій осіб» встановлено з 1 липня 2021 року особам, яким призначено військову пенсію до 1 березня 2018 року, щомісячну доплату в сумі 2000 гривень, яка враховується під час подальших підвищень розмірів пенсій.

Особам, яким призначено (поновлено) пенсію після 1 березня 2018 року, з грошового забезпечення, визначеного

станом на 1 березня 2018 року або до цієї дати, встановлюється така щомісячна доплата. У разі коли пенсія переглядалася (перераховувалася) після 1 березня 2018 року, така щомісячна доплата не виплачується, крім випадків, коли розмір пенсії після такого перегляду (перерахунку) збільшився менше ніж на 2000 гривень. Якщо сума збільшення пенсії під час її перегляду (перерахування) не досягала 2000 гривень, щомісячна доплата встановлюється в сумі, якої не вистачає до зазначеного розміру.

**ПРО МАКСИМАЛЬНИЙ РОЗМІР ВІЙСЬКОВОЇ ПЕНСІЇ, ЯКИЙ НАРАЗІ
ОБМЕЖЕНИЙ 10 ПРОЖИТКОВИМИ МІНІМУМАМИ ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ
ВТРАТИЛИ ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ**

Відповідно до статті 2 Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» від 8 липня 2011 року № 3668-VI максимальний розмір пенсії або щомісячного довічного грошового утримання призначених (перерахованих) відповідно до законодавства не може перевищувати десятих прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність.

Проте Рішенням Конституційного Суду України від 12 жовтня 2022 року № 7-р(II)/2022 визнано такими, що не відповідають Конституції України, приписи статті 2 Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» від 8 липня 2011 року № 3668-VI зі змінами, що поширюють свою дію на Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» від 9 квітня 1992 року № 2262-XII, у тім, що вони не забезпечують соціальних гарантій громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях. Тож вони втрачають чинність через 6 місяців із дня ухвалення Конституційним Судом України цього Рішення.

Водночас Верховній Раді України вказано привести відповідні нормативно-правові акти у відповідність із Конституцією України та цим Рішенням.

Наразі 6 місяців від дня ухвалення Конституційним Судом України вищезазначеного Рішення ще не сплинули.

Додаткова грошова винагорода: кому, скільки і за що

ЗАПИТУВАЛИ – ВІДПОВІДАЄМО

1 **ЗАПИТАННЯ.** Які виплати отримуватимуть поранені військові, а також сім'ї полонених та зниклих безвісти?

ВІДПОВІДЬ. До наказів про виплату додаткової винагороди в розмірі 100 000 гривень також включаються військовослужбовці, які:

- у зв'язку з пораненням (контузії, травмою, каліцтвом), пов'язаним із захистом Батьківщини, перебувають на стаціонарному лікуванні в закладах охорони здоров'я (у тому числі закордонних), – з дня отримання такого поранення, включаючи час переміщення до лікарняного закладу (в тому числі з одного лікарняного закладу охорони здоров'я до іншого), або перебувають у відпустці для лікування після тяжкого

поранення за висновком (постановою) військово-лікарської (лікарсько-експертної) комісії;

- захоплені в полон (крім тих, які добровільно здалися в полон) або є заручниками, а також інтерновані в нейтральні держави або безвісно відсутні (у разі, коли зазначені події сталися як до введення воєнного стану, так і після його введення), – за час перебування в полоні (заручниках) та до дня звільнення включно або за час перебування в інтернуванні та до дня повернення до України або за час безвісної відсутності.

2 **ЗАПИТАННЯ.** Які виплати отримують військові, котрі беруть участь у боях на лінії фронту? Які категорії отримують 100 тис., а які – 120 тис.?

ВІДПОВІДЬ. Військовослужбовці, котрі беруть участь у боях на лінії зіткнення з ворогом, отримують щомісячне грошове забезпечення та додаткову винагороду за безпосередню участь у бойових діях.

Наразі мінімальний розмір щомісячного грошового забезпечення військовослужбовця Збройних Сил України з 01.02.2023 року становить **20 100 гривень**.

Додаткова винагорода за безпосередню участь у бойових діях становить **100 000 грн** за повний місяць такої участі. Ураховуючи зазначене, якщо військовослужбовець цілий місяць брав безпосередню участь у бойових діях (без умови обов'язкового безпосереднього вогневого контакту з ворогом) на лінії бойового зіткнення, то за цей місяць він отримав мінімум 120 100 грн.

Конкретний розмір місячних виплат військовослужбовця залежить від посади, яку він обіймає.

3

ЗАПИТАННЯ. Крім тих військових, хто служить на передовій, чи отримуватимуть виплати артилеристи, чиї позиції не на «0», але вони беруть участь у бойових діях?

ВІДПОВІДЬ. Під час дії воєнного стану додаткова винагорода у розмірі **100 тис. грн** виплачується військовослужбовцям, які беруть безпосередню участь у бойових діях або забезпечують здійснення заходів з національної безпеки та оборони, відсічі та стримування збройної агресії, перебуваючи безпосередньо в районах ведення воєнних (бойових) дій за час виконання завдань з вогневого ураження противника у складі підрозділу (засобу) ракетних військ і артилерії.

За час виконання бойових (спеціальних) завдань (згідно з бойовим наказом або розпорядженням) з вогневого ураження противника у складі підрозділу (засобу) ракетних військ і артилерії, який включений до діючих угруповань військ (сил) Сил оборони держави, на межі або поза межами районів ведення бойових (воєнних) дій, додаткова винагорода виплачується у розмірі **30 000 грн**.

4

ЗАПИТАННЯ. Якою буде оплата льотчиків, військовослужбовців сил протиповітряної оборони, саперів? За який період будуть нараховані ці доплати?

ВІДПОВІДЬ. Зазначені категорії військовослужбовців отримуватимуть щомісячне грошове забезпечення у розмірах відповідно до посад, які вони обіймають (за повний місяць), та додаткову винагороду у розмірі **100 000 грн** за періоди виконання бойових (спеціальних) завдань (в розрахунку на місяць пропорційно часу участі у таких діях та заходах):

ЛЬОТЧИКИ:

- зі здійснення польотів у районах ведення воєнних (бойових) дій, ведення повітряного бою;
- з виводу повітряних суден з-під удару противника з виконанням зльоту – незалежно від районів виконання завдань;

ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ СИЛ ПРОТИПОВІТРЯНОЇ ОБОРОНИ:

- з виявлення повітряних цілей противника у районах ведення воєнних (бойових) дій;
- з вогневого ураження повітряних цілей противника – незалежно від районів виконання завдань;

САПЕРИ:

- з виконання бойових (спеціальних) завдань на лінії бойового зіткнення з противником на глибину виконання бойових (спеціальних) завдань військовою частиною (підрозділом, у тому числі зведеним) першого ешелону оборони або наступу (контрнаступу, контракти) до батальйону включно;
- на території противника (в тому числі на території між позиціями військ противника та своїх військ, тимчасово окупованих (захоплених) противником територіях).

Виплата грошового забезпечення пораненим військовослужбовцям

Грошове забезпечення за останніми зайнятими посадами виплачується за період звільнення від виконання службових обов'язків у зв'язку з хворобою (зокрема, після зазнаних поранень, контузій, каліцтв та травм) та перебуванням на лікуванні в лікарняних закладах та у відпустці для лікування у зв'язку з хворобою (відпустці за станом здоров'я), але не більше ніж чотири місяці з дня вибуття з військової частини (крім випадків, передбачених чинним законодавством України, більш тривалих строків перебування на лікуванні).

Грошове забезпечення після чотирьох місяців безперервного перебування на лікуванні в лікарняних закладах виплачується на підставі висновку лікарняного закладу (військово-лікарської комісії), рішення командира військової частини про продовження перебування в лікарняних закладах та відповідно до вимог чинного законодавства.

Крім того, в період дії воєнного стану до наказів про виплату додаткової винагороди в розмірі **100000 гривень** також включаються військовослужбовці, які у зв'язку з пораненням (контузією, травмою, каліцтвом), пов'язаним із захистом Батьківщини, перебувають на стаціонарному лікуванні в закладах охорони здоров'я (зокрема закордонних), – з дня зазнання такого поранення, включаючи час переміщення до лікарняного закладу (зокрема, з одного лікарняного закладу охорони здоров'я до іншого), або перебувають у відпустці для лікування після тяжкого поранення за висновком (постановою) військово-лікарської (лікарсько-експертної) комісії.

Компенсація за неотриману відпустку учасникам бойових дій

Військовослужбовцям (крім військовослужбовців строкової військової служби. – **Ред.**), які мають право на щорічні додаткові відпустки відповідно до чинного законодавства України (зокрема додаткову відпустку учасникам бойових дій. – **Ред.**), у разі звільнення з військової служби виплачується компенсація за всі календарні дні невикористаної додаткової відпустки. Розрахунок грошової компенсації за всі невикористані дні щорічної основної відпустки, а також дні додаткової відпустки здійснюється, виходячи з посадового окладу, окладу за військовим званням, надбавки за вислугу років та щомісячних додаткових видів грошового забезпечення з урахуванням зміни вислуги років та норм грошового забезпечення, які військовослужбовець отримував за останньою займаною штатною посадою.

Тобто якщо на день звільнення військовослужбовець мав місячне грошове забезпечення у розмірі 30 тисяч, то у разі звільнення він за кожний рік, починаючи з року, коли він отримав статус учасника бойових дій, та закінчуючи роком звільнення, він отримає грошову компенсацію за кожний такий рік у сумі:

14 000 гривень

*(30 000 грн/30 днів * 14 днів відпустки).*

Учасники УБД щороку отримуватимуть виплати до Дня Незалежності України

Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо разової грошової виплати ветеранам війни та жертвам нацистських переслідувань» (законопроект за реєстр. № 7295). Законопроект змінив дату щорічної разової виплати, яка раніше здійснювалася до 5 травня, на 24 серпня – День Незалежності України.

Відповідно до внесених змін разова грошова допомога надаватиметься учасникам бойових дій, учасникам війни, особам з інвалідністю внаслідок війни, дружинам (чоловікам) загиблих учасників бойових дій, дружинам (чоловікам) загиблих жертв нацистських переслідувань в минулому тощо.

Порядок та розміри разової виплати визначає Кабінет Міністрів України в межах відповідних бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України.

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

Як військовослужбовцям отримати безоплатну правову допомогу

ЮРИДИЧНА ПІДТРИМКА

ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ, ЯКИМ ПОТРІБНА ПРАВОВА ДОПОМОГА У РОЗВ'ЯЗАННІ ПИТАНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ЗІ СЛУЖБОЮ ЧИ З ІНШИМИ ЖИТТЄВИМИ СИТУАЦІЯМИ, МОЖУТЬ ЇЇ ОТРИМАТИ ВІД СИСТЕМИ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ (БПД).

Правові послуги можна отримати дистанційно або очно в бюро правової допомоги. Отже, усі військовослужбовці можуть отримати безоплатно первинну правову допомогу. Це такі правові послуги, як: правова інформація, консультації і роз'яснення з правових питань, допомога у складанні заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім процесуальних).

Ті, хто має статус учасника бойових дій, ветерана війни, особи з інвалідністю внаслідок війни, учасника війни, можуть отримати безоплатно і вторинну правову допомогу: захист і здійснення представництва інтересів у судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами, складення документів процесуального характеру.

ЯК ОТРИМАТИ БЕЗОПЛАТНУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ?

Усну консультацію можна отримати в контактному центрі системи безоплатної правової допомоги: **0 800 213 103** (дзвінки в межах України безкоштовні). Номер для дзвінків з Telegram (**+380 67 721 31 03**).

Якщо потрібно отримати правову допомогу письмово – напишіть у телеграм-бот **@LegalAidUkraineBo**.

Також можна одразу звертатися до найближчого бюро: https://bit.ly/bpd_buro.

СИСТЕМА БПД НАДАЄ ПРАВОВУ ПІДТРИМКУ ЩОДО:

- отримання належного грошового забезпечення військовослужбовцями;
- оформлення грошової допомоги у зв'язку з пораненням військовослужбовця;
- оскарження рішення ВЛК, дії чи бездіяльності військової частини, органів влади;
- використання належної відпустки;
- звільнення з військової служби;
- вирішення сімейних та соціальних питань (розлучень, аліментів, спадщини тощо);
- перерахунку пенсії, інших соціальних виплат та пільг й інших правових проблем.

В УКРАЇНІ СТАРТУВАЛА ГРАНТОВА ПРОГРАМА ІЗ ФІНАНСУВАННЯ СТВОРЕННЯ АБО РОЗВИТКУ ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ

Про грантову програму на розвиток бізнесу для ветеранів

Гранти доступні для ветеранів і ветеранок та їхніх дружин/чоловіків. Отримане фінансування надасть змогу почати власну справу або розширити бізнес усім, хто має план, необхідні навички та бажання.

ПРОГРАМОЮ ПЕРЕДБАЧЕНО надання таких грантів:

250 тис. грн – для учасника бойових дій та/або особи з інвалідністю внаслідок війни за умови створення одного робочого місця;

500 тис. грн – для дружини/чоловіка учасника бойових дій та/або особи з інвалідністю внаслідок війни за умови створення двох робочих місць;

1 млн грн – для учасника бойових дій та/або особи з інвалідністю внаслідок війни, які зареєстровані як ФОП не менше ніж 3 роки, за умови створення чотирьох робочих місць, мінімум 2 з яких займуть ветерани або особи з інвалідністю внаслідок війни.

Окрім цього, учасники програми зможуть отримати безоплатну допомогу від держави у вигляді навчання з питань організації та провадження підприємницької діяльності, а також безкоштовні консультації в регіональних центрах **Дія.Бізнес** та регіональних центрах зайнятості.

Надіслати електронні заяви на участь у програмі, а також ознайомитися з умовами програми можна на **порталі Дія**.

ПЕРЕМОЖНА ЗБРОЯ

БОЙОВА МАШИНА ПІХОТИ

M2 BRADLEY

МАКСИМАЛЬНА ШВИДКІСТЬ, КМ/ГОД:

66 (шоце)

40

БЕЗДОРІЖЖА

7,2

(на плаву)

ЗАПАС ХОДУ, КМ:

483

ЕКІПАЖ:

3+7

ДЕСАНТ:

КОМПЛЕКС ОЗБРОЄННЯ:

- 25-мм гармата M242 «Бушмайстер»
- спарений 7,62-мм кулемет M240С
- пускова установка ПТРК TOW-2

МАСА
27,6
Т

РЕАКТИВНА СИСТЕМА ЗАЛПОВОГО ВОГНЮ

RM-70 VAMPIRE 40

ЧАС ПЕРЕЗАРЯДЖАННЯ, ХВ:

2

КАЛІБР, ММ:

122

ТРИВАЛІСТЬ ЗАЛПУ, СЕК:

20

ПЛОЩА ПОКРИТТЯ ОДИМ ЗАЛПОМ, М²:

<70000

ДАЛЬНОСТЬ СТРІЛЬБИ, М:

20381

(оригінал GRAD при 50°)

40 000

(G-2000 на 52,9°) - опціонально

8x8

БОЙОВА
МАСА
25,7
Т

ШВИДКІСТЬ ПО ШОСЕ, КМ/ГОД: 85

ВІТЧИЗНЯНОГО ВІСЬКА

ГАУБИЦЯ

FH-70

ЧАС ПЕРЕВЕДЕННЯ З ПОХІДНОГО ПОЛОЖЕННЯ В БОЙОВЕ, ХВ:

4

МАКСИМАЛЬНА ШВИДКІСТЬ БУКСИРУВАННЯ, КМ/ГОД:

100

ЗАПАС ХОДУ, КМ:

483

КУТ ГОРИЗОНТАЛЬНОГО НАВЕДЕННЯ:

56°

(по 28° праворуч та ліворуч)

ПОЧАТКОВА ШВИДКІСТЬ СНАРЯДА, М/С:

827

ДАЛЬНОСТЬ СТРІЛЬБИ, КМ:

24,7

(звичайним снарядом)

31,5

(активно-реактивним снарядом)

МАСА
9,3
Т

КУТ ВЕРТИКАЛЬНОГО НАВЕДЕННЯ:
-5°...+70°

БРОНЬОВАНИЙ АВТОМОБІЛЬ

MASTIFF

ЕКІПАЖ:

ДЕСАНТ:

ШВИДКІСТЬ ПО ШОСЕ, КМ/ГОД:

105

ЗАПАС ХОДУ ПО ШОСЕ, КМ:

990

МАСА
15,8
Т
МАХ
17,2 Т

ВИБУХОВИЙ ТА БАЛІСТИЧНИЙ ЗАХИСТ

НАБІР МОЖЛИВОГО ОЗБРОЄННЯ:

- кулемет L7A2 GPMG 7,62 мм
- кулемет L110A1 5,56 мм
- кулемет L11A1 12,7 мм
- 40-мм автоматичний гранатомет L134A1
- 20-мм автоматична гармата

6x6

російські бомби «з крилами»

Яким озброєнням їх ефективно знищувати

В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ ДЕДАЛІ ЧАСТІШЕ СТАЛА З'ЯВЛЯТИСЬ ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗАСТОСУВАННЯ ПРОТИВНИКОМ КЕРОВАНИХ АВІАБОМБ МАСОЮ У 500 І БІЛЬШЕ КІЛОГРАМІВ.

Варто зауважити, що самі собою керовані плануючі бомби не є чимось новим. Зокрема, невеликі боеприпаси КАБ-20Л, 50Л та інші росіяни використовують навіть із розвідувально-ударних БПЛА «Форпост». Проте великі бомби «з крилами», які з'явилися наприкінці зими у прифронтовій зоні, а також на території Чернігівської і Сумської областей, становлять новий рівень небезпеки, яку необхідно враховувати під час планування оборони.

ЯКА «НАЧИНКА» КРИЛАТОЇ КЕРОВАНОЇ АВІАЦІЙНОЇ БОМБИ

Довідково. Керована плануюча авіаційна бомба (рос. УПАБ) – це загалом звичайне озброєння таких винищувачів-бомбардувальників, як Су-34 або Су-35, яке щонайменше з початку лютого 2023 року почали обладнувати спеціальними крилами, системами коригування і наведення на місцевості (GPS).

Ця «модернізація» забезпечує здатність бомби застосовуватись, як і крилата ракета великої потужності, з бойовим запасом у сотні кілограмів вибухової речовини.

Завдяки можливості долетіти до місця призначення на відстань до 50-70 км літак може скинути бомбу на безпечній відстані від лінії фронту, уникаючи зони дії ППО Сил оборони України.

Керована плануюча авіаційна бомба – потужна бомба, яка містить близько тонни вибухівки та використовує інерційну й супутникову системи наведення на цілі, що перебувають на відстані до 40 км. Хоча ця розробка, заболотний «аналог» американської JDAM-ER, була продемонстрована вперше ще у 2019 році, раніше не було повідомлень про її застосування російською авіацією.

Довідково. Українська авіація вже також використовує подібні бомби – JDAM, надані союзниками. Це бомби меншої потужності, але надзвичайно високоточні. Цей тип авіаційних боеприпасів здатен уражати цілі на відстані до 70 км.

JDAM-ER проти УПАБ-1500Б-3

ЗАСОБИ БОРОТЬБИ З НОВОЮ ЗАГРОЗОЮ

Бомба «з крилами» не має високої дальності ураження, втім, «навіть кілька десятків кілометрів, які вона може пролетіти, завдають шкоди. Чи не єдиний спосіб захистити Україну від російських авіабомб – збивати літаки, які їх запускають.

Далекобійні засоби ППО і, безумовно, авіація – сучасні літаки, які зможуть відігнати подалі російську авіацію від

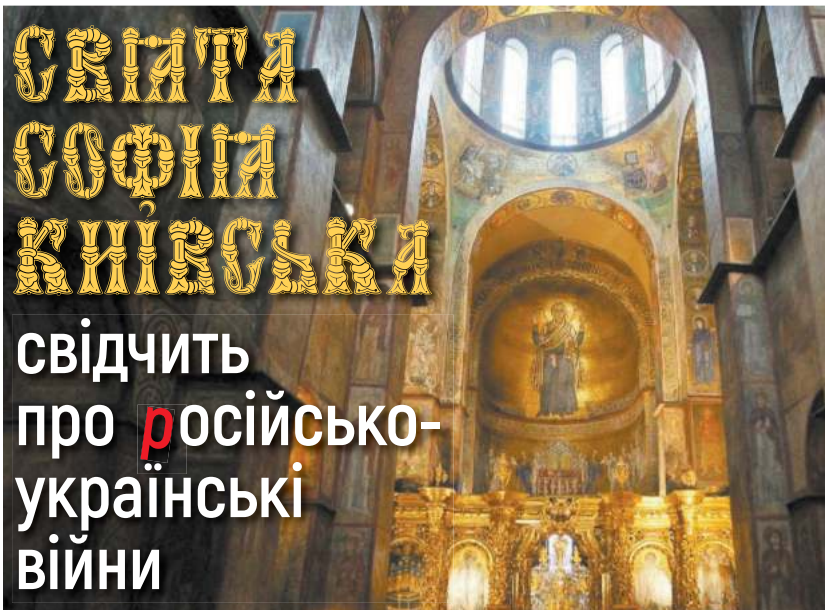
наших кордонів – це головні засоби боротьби з новою загрозою прифронтовим районам.

Наразі ситуація така: ворожі винищувачі намагаються запускати крилаті бомби з певної відстані від лінії фронту і державного кордону, щоб уникнути зіткнення з українськими наземними системами ППО. Українські зенітні ракетні комплекси, такі як С300, можуть збивати цілі на відстані до 75 км, а «Бук-М1» – до 35 км. Проте неможливо встановити ці системи ППО безпосередньо біля лінії фронту, бо вони стануть головними цілями для противника.

Одним із варіантів розв'язання проблеми є застосування більш далекобійних систем ППО, наприклад, комплексу PATRIOT від США чи SAMP/T від Франції та Італії, які здатні вражати цілі на відстані до 150 км. Проте найкращим варіантом може стати застосування західних сучасних винищувачів, таких як F-16, які зможуть знищувати літаки противника за допомогою ракет «повітря-повітря». Певні модифікації ракет AIM-120 можуть діставати цілі на відстані до 180 км.

Щодо західних літаків, то Міністерство оборони України та ЗСУ постійно публічно озвучують, що Україні потрібні F-16.

СВЯТА СОФІЯ КИЇВСКА

СВІДЧИТЬ ПРО РОСІЙСЬКО- УКРАЇНСЬКІ ВІЙНИ

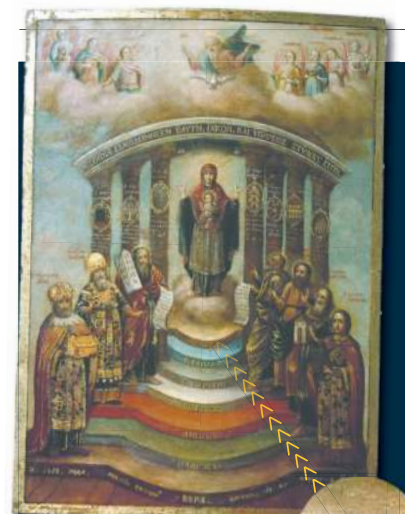
ЯСКРАВІ СВІДЧЕННЯ З МАЙЖЕ ТИСЯЧОЛІТНЬОЇ ІСТОРІЇ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ ЗБЕРІГ СОФІЙСЬКИЙ СОБОР У КИЄВІ. ПРО ЦЕ ОПОВІДАЄ ВИСТАВКОВИЙ ПРОЄКТ «РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІ ВІЙНИ XII–XXI СТОЛІТТЯ: СВЯТА СОФІЯ СВІДЧИТЬ».

Похід володимирського князя Андрія Боголюбського в 1169 році на Київ часто називають першим проявом російської агресії проти України, оскільки в особі цього князя, за влучним висловом історика Василя Ключевського, «великорос уперше ступив на історичну сцену». Прикметною стала жорстокість тогочасних російських загарбників до киян, з якими загарбники вже не відчували жодної етнічної єдності.

Софійський Собор зберіг унікальні свідчення тієї доби – продряпані на стінах написи-графіті. Окремі з них, імовірно, можуть бути прямо пов'язаними із захопленням Києва Андрієм Боголюбським у березні 1169 року. Таким є напис на

образі святого Федора у галереї воїнів, де зображено виключно святих великомучеників зі зброєю в руках: «Яришенич писав, амінь. Святий Федоре, поможи мені, мечнику княжому Саві Георгієвому. І мене, грішного, пом'яніть, через гріхи мої давні, того самого, що винести зло забажав, не знаю, за що милість мені...» Можливо, його зробив один із дружинників Андрія Боголюбського.

Є у соборі Святої Софії Київської й свідчення численних українських перемог над московитськими загарбниками. Пов'язані вони, зокрема, з іменами князя Костянтина Острозького (близько 1460–1530 років) та короля польського, великого князя литовського та руського

Храмова ікона
«Софія Премудрість Божа»,
середина XVIII століття

«СЛАВА» – саме це слово з точки зору богослов'я – означає повноту Божественної присутності. І повнота Божественної присутності – і Бог Отець, і Бог Син, і Бог Святий Дух – є центральною темою цієї ікони.

Стефана Баторія (1575–1586). Наприклад, у приділі Петра й Павла під зображенням невідомого святого збереглося графіті із зображенням елемента герба «Огонь». Це, на думку історика Вячеслава Корнієнка, може свідчити про перебування

у храмі когось із родини князів Острозьких. А на мармуровому саркофазі Ярослава Мудрого є напис, продряпаний «воїнами короля Стефана».

У Софійському Соборі є і згадка про корені гасла «Слава Україні!», які сягають творчості Великого Кобзаря. У вірші 1839 року «До Основ'яненка» є такі рядки: «От де, люди, наша Слава, // Слава Україні». А у написаному в синьо-жовтих барвах образі Богородиці Знамення на датованій середині XVIII століття храмовій іконі «Софія Премудрість Божа» є, серед інших, також напис «СЛАВА». Поміщений на найвищій сходинці, він означає Славу Господню – повну присутність Божества.

«Слава» – саме це слово з точки зору богослов'я – означає повноту Божественної присутності. І повнота Божественної присутності – і Бог Отець, і Бог Син, і Бог Святий Дух – є центральною темою цієї ікони. Тому, коли Шевченко каже: «Вам Бог помагає! За вас правда, за вас слава. І воля святая!», то він має на увазі Славу Божу – повну божественну підтримку ваших дій. Тому слова «Слава Україні!» в контексті церковного розуміння цього вислову можуть означати повноту України.

Коли виник Київ: археологи проти літописців

ЧАС ЗАСНУВАННЯ СТОЛИЦІ УКРАЇНИ КИЄВА ГУБИТЬСЯ У ВІКАХ І ВЖЕ КІЛЬКА СТОЛІТЬ Є ПРЕДМЕТОМ НАУКОВИХ ДИСКУСІЙ. НАЙБІЛЬШ КАТЕГОРИЧНІ В ДАТУВАННІ АРХЕОЛОГИ: ЗА ДЕНДРОХРОНОЛОГІЧНИМ ВИВЧЕННЯМ ДЕРЕВА, ЩО ВЗЯТЕ З ДЕРЕВ'ЯНИХ БУДІВЕЛЬ, ВИЯВЛЕНИХ ПІД ЧАС РОЗКОПОК, ЧАСОМ ЗАСНУВАННЯ КИЄВА Є ОСТАННЯ ЧВЕРТЬ IX СТ (ДЕНДРОХРОНОЛОГІЧНА ДАТА – 887 РІК). З ТОГО ЧАСУ КУЛЬТУРНИЙ ШАР Є БЕЗПЕРЕРВНИМ, ТОБТО ПОСЕЛЕННЯ ВІДТОДІ НЕ ЗНИКАЛО – ЖИТТЯ В НЬОМУ ВИРУВАЛО ПОСТІЙНО.

До того впродовж кількох сотень років (принаймні з II століття до н.е.) на території центральної частини Києва люди жили не безперервно: періоди осілої змінювалися спустошеннями, археологічні знахідки належать до різних культур. Поселення, що з'явилися в різних районах території майбутнього Києва в останні століття до н. е., досягають найвищого розвитку в II-III ст. н. е., після чого спостерігається поступове згасання їхнього життя. Матеріали IV ст. зустрічаються дуже рідко, матеріалів першої половини V ст. на території Києва археологи практично не мають. Наступні знахідки датовані VI століттям, кінцем VII – першою половиною VIII ст. Археологи вважають, що всі ці культурні шари не були пов'язані між собою і від них не можна вести початок хронології Києва.

У істориків, які вивчають давні рукописи, свої методи датування. Приміром, один з перших хроністів Великого князівства Литовського, військовик, дипломат, поет і католицький священник Матвій Стрийковський у своїй праці «Хроніка польська, литовська, жмудська і всієї Русі» 1582 року стверджував, що «сто-

лицю всієї Руської монархії віддавна був Київ, заснований князем Кием 430 року після народження Господа Христа, згідно з твердженням деяких, хоча руські літописці через стародавність того міста не можуть точно встановити час».

Ще одним джерелом, що допомагає визначити вік Києва, історики вважають вірменський героїчний епос «Історія Тарона». Тут у сказанні про трьох братів – Куапа, Мелтея і Хореана знайшли спільний мотив із легендою про заснування Києва з «Повісті минулих літ». Ось цей фрагмент: «Деметр і Гісане були індійськими князями, родичами. Вони втекли від індійського царя і прийшли в нашу країну як переслідувані. Цар Вагаршак дарував їм країну Тарон, в якій вони побудували місто Вішап. Вони зробили і встановили ті самі боже-ства, яким поклонялися в Індії. Потім, через п'ятнадцять років, король убив їх обох і

передав країну під владу їхніх синів Куара, Мегтеса та Хорі. Тоді Куар побудував своє місто і назвав його Куарс; Мегтес побудував там поселення на рівнині й назвав його Мегті. А молодший пішов у край Палунь і побудував Хоріанк. Через деякий час три брати зібралися разом і зійшли на гору Карке. Вони побачили, що це було просторе мисливське угіддя з багатими запасами трави та деревини. Вони зробили там собі храм і поставили двох ідолів, одного з яких назвали Гісане, а іншого Деметром».

Найвражаючою виявилася схожість імен братів, зокрема й те, що імена середніх братів однакові за смыслом: дав-

ньоруське «щек» і вірменське «мелтей» означають «змій». Верхнім хронологічним рубежем життя та діяльності Кия, якщо виходити з датувань запису київської легенди у вірменському джерелі, є кінець VI – початок VII ст. Приблизно так само можна визначити його на підставі літопису Нестора-Літописця. Після розповіді про Кия в ній йдеться про прихід болгар на Дунай, появу білих угрів у Європі та боротьбу слов'ян з аварами, які мало не захопили візантійського імператора Іраклія. Всі ці події відбулися наприкінці VI – першій половині VII ст. Отже, діяльність князя Кия належить до більш раннього часу.

Історик Східної римської імперії Прокopію Кесарійський писав, що слов'яни майже щорічно здійснювали набіги на Візантію аж до околиць Константинополя. У найманому візантійському війську були теж слов'яни: один із них на ім'я Хильбудій або Киїбуд,

був навіть призначений стратегом Фракії. Поблизу Константинополя дослідники знайшли плиту з написом, що датується 559 роком: «Хильбудій, син Самбатаса». Самбатас – це хозарська назва Києва. Тому частина істориків схильна вважати, що в початковий період його історії Києвом володіли хозарські кагани. Митрополит Іларіон Київський називав каганами навіть князя Володимира Великого та його сина Ярослава Мудрого...

Попри розмаїття теорій, найцінніше в них те, що Київ у будь-якому випадку на кілька століть старше Москви. І коли столиця Русі вже мала фортечні мури, на болотах у залісці кумкали жаби.

Археологи вважають, що всі культурні шари на території центральної частини Києва не були пов'язані між собою і від них не можна вести початок хронології Києва

ПРОРОЦТВА Тараса Шевченка про російсько-українську

2

НАЙПОПУЛЯРНІШІ ПРОРОЦТВА
ТАРАСА ГРИГОРОВИЧА
ШЕВЧЕНКА ПРО РОСІЙСЬКО-
УКРАЇНСЬКУ ВІЙНУ, ПОДІЇ,
ЩО ЇЙ ПЕРЕДУВАЛИ ТА
ЧЕКАТИМУТЬ НА НАС
У НАЙБЛИЖЧОМУ
МАЙБУТНЬОМУ

ВІЙНУ

У поемі «Кавказ» дуже влучно описано «братську любов» росіян до українців, яку ми вповні побачили з перших днів широкомасштабного вторгнення:

*По закону апостола
Ви любите брата!
Суєслови, лицеміри,
Господом прокляті!
Ви любите на братові
Шкуру, а не душу!
Та й лупите по закону
Дочці на кожушок,
Байстрюкові на придане,
Жінці на патинки.
Собі ж на те, що не знають
Ні діти, ні жінка!*

Цей уривок з вірша «До Основ'я-ненка» розповідає про інформаційну війну, протидію пропаганді та про те, що світ обов'язково знатиме правду про події в Україні:

*Смійся, лютий враже!
Та не дуже, бо все гине –
Слава не поляже;
Не поляже, а розкаже,
Що діялось в світі,
Чия правда, чия кривда
І чиї ми діти.
Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине...
От де, люде, наша слава,
Слава України!*

Ше один фрагмент з поеми «Кавказ», в якому Шевченко пророкує нам Перемогу. Ці Шевченкові слова прочитали захисники України у визволеній від російських окупантів Балаклії після того, як зірвали рашистську агітацію на одному з рекламних бігбордів:

*І вам слава, сині гори,
Кригою окуті.
І вам, лицарі великі,
Богом не забуті.
Борітеся – поборете,
Вам Бог помагає!
За вас правда, за вас слава
І воля святая!*

Ацей уривок із вірша «Заповіт» українці пригадали, коли Збройні Сили України звільняли Херсон. Інтернетом поширилася «вірусна» карта геолокацій мобільних телефонів відступаючих рашистів. Кращу ілюстрацію для цієї цитати годі й уявити:

*Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу... отойді я
І лани і гори –
Все покину, і полину
До самого Бога
Молитися...*

Кражаюче-пророчим є й закінчення згаданої вище поеми-комедії «Сон». Про утилізацію московського війська і цілковиту безпорадність наприкінці війни росії (в образі ведмедя), яка хотіла здаватися грізною:

*До москалів – москалики,
Тільки застогнало,
Пішли в землю; диво дивне
Сталося на світі.
Дивлюся я, що дальш буде,
Що буде робити
Мій медведик! Стоїть собі,
Голову понурич,
Сіромаха. Де ж ділася
Медвежа натура?
Мов кошеня, такий чудний.
Я аж засміявся.*

Кінцівка вірша «І Архімед, і Галілей» оповідає нам про те, що Україна переможе, росія зникне з лиця Землі, а права і свободи людини восторжествують:

*І на оновленій землі
Врага не буде, супостата,
А буде син, і буде мати,
І будуть люде на землі!*

Т. Шевченко

30 ВІЙН 8

ІЗ ЗАКЛЯТИМ СУСІДОМ

КИЇВСЬКИЙ СПАДОК, ЯКОГО МОСКВА ТАК І НЕ ОТРИМАЛА

Кримський хан Менглі Грей, підбурюваний московським князем Іваном III, у 1499 році зажадав від Великого князівства Литовського передати йому Київ, Канів, Черкаси й Путивль. Київ та Черкаси мали бути після цього передані в управління Івану III.

Окрім того, різні удільні князі з Великого князівства Литовського продовжують приймати підданство московського князя.

У травні 1500 року без оголошення війни московські війська трьома групами розпочали наступ на східні землі Литовсько-Руської держави, дійшовши аж до Дніпра. Іван III мотивував свої дії необхідністю «захисту» православних християн.

14 липня 1500 року в битві під Дорогобужем семитисячне військо литвинів прогало 25-тисячній московській орді. Водночас Менглі Грей

Олександр Ягеллончик у сенаті

здійснив напад на Волинь. Татари спалили Хмельник, Кременець, Володимир, Луцьк та інші міста, вивели звідти безліч бранців.

21 червня наступного року було підписано Венденський договір між Великим князівством Литовським та Лівонським орденом з метою спільних дій проти князівства московського. Але це суттєвих результатів не принесло.

Перша війна за володіння Київським спадком, 1500—1503 рр.

Попри те, що на кінець року литовським військам таки вдалося здолати частину московських полків біля озера Смолина, що на Вітебщині, окупанти продовжували утримувати зайняті у 1500 році території. А влітку і восени 1502 та в лютому 1503 років москалі й кримці здійснили кілька успішних грабіжницьких рейдів, дійшовши до Львова, Любліна, Белза

й Кракова. Попри початкові амбіції захопити Київ і Черкаси, цим планам так і не судилося бути реалізованими. Ані під час цієї війни, ані в наступних епізодах литовсько-московського протистояння. Проте, за результатами першої війни за володіння київським спадком, король польський і Великий князь литовський Олександр визнав за московським правителем титул «Государя всієї Русі».

Кілька разів литовські послани в московські просили миру. Але московський князь погодився лише на шестирічне перемир'я. Згідно з його умовами, Велике князівство Литовське втратило близько третини всієї своєї території та було серйозно послаблене в умовах стрімкого зростання московської держави. Мирний договір не задовольнив жодну зі сторін, і як наслідок — невдовзі спалахнула нова війна...

Історія вчить, що агресора замирити неможливо. І не потрібно. Адже мир заради миру неминуче призводить лише до нової, більш жорстокої війни.

*Мирний договір
не задовольнив жодну
зі сторін, і як наслідок — невдовзі
спалахнула нова війна...*

Не «росія», а «московія», або Потужний інформаційний «хук» на міжнародному рівні

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНЬСЬКИЙ РОЗГЛЯНУВ ПЕТИЦІЮ ПРО ПЕРЕЙМЕНУВАННЯ РОСІЇ ТА ЗВЕРНУВСЯ ДО ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА УКРАЇНИ З ПРОХАННЯМ ЩОДО КОМПЛЕКСНОГО ОПРАЦЮВАННЯ ЦЬОГО ПИТАННЯ ЯК У ПЛОЩИНІ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО КОНТЕКСТУ, ТАК І З ОГЛЯДУ НА МОЖЛИВІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ НАСЛІДКИ.

Авторка петиції Валерія Шахворостова запропонувала офіційно змінити назву «росія» на «московія», а також замінити термін «російський» на «московський», а «російська федерація» на «московська федерація».

Власне, ініціатива повернення до вжитку в Україні назви «московія» – це всього лиш відновлення історичної справедливості. Адже «росія» – це греко-візантійська назва Русі, тобто України, остаточно вкрадена московитами в 1721 році.

До цього, воюючи за київську спадщину, московські царі неодноразово намагалися називати себе «государями

Національні назви окремих держав можуть відрізнятися від міжнародних. Ми ж називаємо Дойчланд Німеччиною, Сакартвело Грузією, а Мадярорсаг Угорщиною

всєя русі», а свою країну «россійскім» або «русскім» царством, але виходило в них це так собі. Власне, найяскравішим свідченням того, що навіть у 1710-х роках московія називалась саме московією є монети петра I, як з кириличними, так і з латинськими написами.

Монети петра I

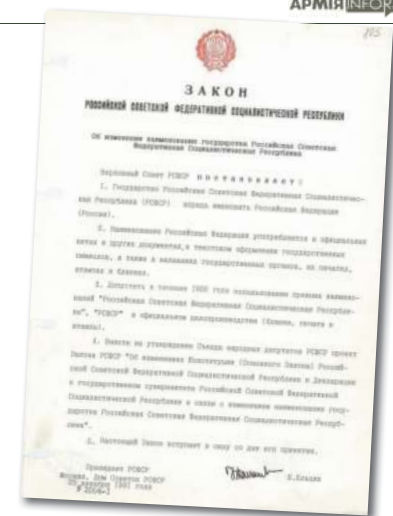
10 вересня 1721 року було підписано Ништадтський мир зі Шведською імперією, який завершив Північну війну і змінив московсько-шведський кордон, включивши до складу московії Естонию, Ліфляндію, Інгрію та південно-східну Фінляндію.

Святкуючи свою перемогу, цар петро I під час урочистого богослужіння в Троїцькому соборі Санкт-Петербурга (який постав на місці захопленого московитами в 1703 році шведського міста Нієн, як на місці османського Хаджибея згодом з'явиться Одеса) 2 листопада 1721 року проголосив себе імператором нової «всеросійської

імперії». Її столицею замість Москви стало одне з найбільших міст відвоєваної у шведів Інгрії – Нієн, яке отримало нову назву на честь «небесного покровителя царя-засновника».

Під час революції в Росії, 14 вересня 1917-го, замість російської імперії була проголошена «російська республіка», яка на територіях, підконтрольних більшовикам, із 7 листопада почала називатися «російська радянська республіка», а з 19 січня 1918-го згідно з постановою всеросійських установчих зборів – «російська демократична федеративна республіка». Столицю «російської радянської республіки» 12 березня 1918 року було перенесено знову в Москву. А в ухваленій більшовиками 10 липня 1918 року конституції офіційною назвою Росії стала «російська соціалістична федеративна радянська республіка». Саме до цієї держави згодом долучено інші, наново окуповані уламки колишньої імперії. Нова «тюрма народів» стала називатися «союз радянських соціалістичних республік». У 1936–1937 рр. назву Росії трохи відкоригували. Тепер вона стала «російська радянська федеративна соціалістична республіка», скорочено – ррфср.

Коли срср починав розпадатися, 12 червня 1990 року ррфср ухвалила «декларацію про державний суверенітет», встановивши пріоритет російських законів над союзними. Цікавий факт: 25 грудня

1991 року «російська радянська федеративна соціалістична республіка» була перейменована (!) на російську федерацію. А за день до того ррфср, яка підпорядкувала собі всі органи влади радянського союзу, узурпувала його місце в ООН. Врешті, 26 грудня 1991 року Верховна Рада СРСР саморозпустилася й ухвалила декларацію про ліквідацію де-факто неіснуючого вже радянського союзу.

московсько-український словник В. Дубровського, 1918 рік

Тобто саме московія шляхом кількох перейменувань перетворилася на сучасну РФ. І нічого поганого у відновленні історичної правди немає. Зрештою, національні назви окремих держав

можуть відрізнятися від міжнародних. Ми ж називаємо Дойчланд Німеччиною, Сакартвело Грузією, а Мадярорсаг Угорщиною.

УМІННЯ ПІДТРИМУВАТИ НІЖ ГОСТРИМ НАСТІЛКИ Ж ВАЖЛИВЕ, ЯК І ПОСТІЙНЕ НОСІННЯ ЙОГО ІЗ СОБОЮ, АДЖЕ ТУПИМ КЛИНКОМ БАГАТО НЕ ПОПРАЦЮЄШ. ТОЖ КОЖЕН ВЛАСНИК МАЄ НАВЧИТИСЯ САМОСТІЙНО ПІДТРИМУВАТИ СВОГО ПОМІЧНИКА В РОБОЧОМУ СТАНІ.

Для цього існує сила-силенна професійного обладнання, що дозволяє регулювати правильні кути й ступінь заточки. Але сьогодні згадаємо прості методи, які допоможуть відновити ріжучі якості леза поза межами дому та професійного устаткування, так би мовити, у польових умовах.

АБРАЗИВНІ БРУСКИ

Найпоширеніший спосіб зробити ніж гострим – ручна заточка на абразивних брусках. Для опанування правильної ручної заточки на початку можна взяти недорогий камінь.

НАЖДАЧНИЙ ПАПІР

Також ріжучу кромку досить успішно можна сформувати за допомогою шматка наждачного паперу, прикріпленого до дощечки.

ПОХІДНИЙ МУСАТ

Наслідком технічного прогресу стало популярне нині польове точило, в англійській літературі зване dog bone («собача кісточка»). Воно реально нагадує формою кісточку – це керамічний пруток з двома «бобишками» на кінцях.

ОДИН НІЖ ОБ ІНШИЙ

Правити можна як об обух іншого ножа, так і лезом об лезо. Такий спосіб не точить ніж, а править ріжучу кромку, але однозначно ніж різатиме краще після такої процедури. Головне – вміти це робити, інакше можна зробити ще гірше. Так можна підправити ніж, але до гостроти бритви ви його не заточите.

ШМАТОК ПАРАКОРДУ

У польових умовах, за відсутності точила, поправити чи загострити ріжучу кромку похідного ножа можна за допомогою шматка звичайного стандартного паракорду.

Загальний процес досить простий – один кінець паракорду фіксують, наприклад, до дерева, а на другому роблять петлю, за допомогою якої він утримується в натягнутому положенні. Потім на частину паракорду наносять бруд, бажано на основі глини. Він виконуватиме роль абразиву, який і поправить ріжучу кромку ножа. Спочатку правку ріжучої кромки слід проводити по ділянці паракорду з брудом. Потім можна шліфувати її по чистій ділянці.

ТАРІЛКА, ЧАШКА АБО СКЛО

Вважається, що поправити так ріжучу кромку можна, хоч і не завжди. Цей спосіб придумали ще за часів сср, а може й раніше. Так можна заточити тільки ножі з м'якої сталі, наприклад, кухонні ножі точать у такий спосіб без проблем.

Беремо звичайну порцелянову чи фаянсову тарілку, підійде й глиняна. Перевертаємо її. Бачите вільний від глазурі гурток, на якому вона стоїть на столі? Ось на ньому і можна правити ножі.

За таким же принципом працює і шматок старої плитки. Ще варіант – верхній край автомобільного скла.

ЦЕГЛА Й КАМІНЬ

І зовсім екстрим у «вуличних» умовах, якщо, звичайно, ножа не дуже шкода, допомогти може цегла, камінь із плоским боком або бетонний бордюр, а правити – об шкіряний ремінь на поясі.

КОРИСНІ ПОРАДИ

Тренуйтеся спершу на недорогих і помірно тупих ножах. Так легше побачити помилки і досягти хорошого результату. Напартачили – так і не шкода. А наостанок кілька порад для тих, хто жадає зберегти ніж гострим:

1 Якщо використовуєте природні або штучні камені, ніколи не точіть насухо. Обов'язково змочуйте робочу поверхню. Заточувальні камені бувають водні й масляні, обов'язково використовуйте ці рідини згідно з інструкцією.

2 Правте лезо ножа після кожного більш-менш серйозного різання. Це, безсумнівно, буде корисним.

3 Не перенавантажуйте ріжучу кромку леза, інакше кажучи, ніж насамперед служить для різання.

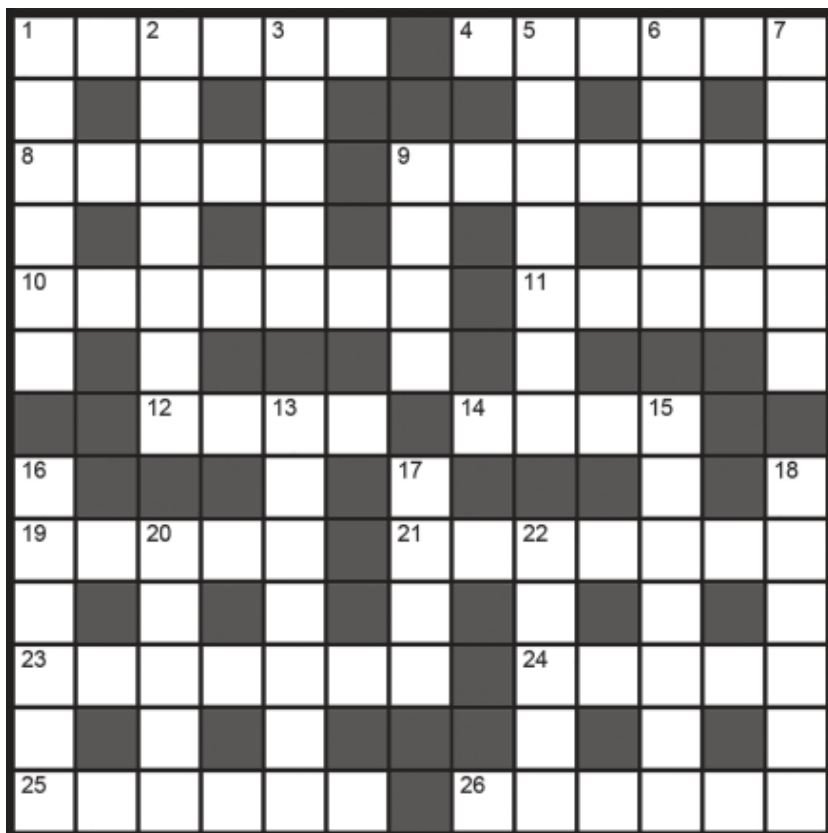
4 Не різте ножем матеріали, для різання яких він не призначений. Наприклад, хвацьке відкривання консервних банок.

5 Намагайтесь не різати матеріали і предмети брудні чи в піску. Обтерти або змити бруд у воді простіше, ніж потім підточувати затуплений ніж.

6 Не встромляйте без необхідності ніж в землю. Грунт містить тверді й абразивні частинки, до того ж, можна пасти в камінь, який не видно на поверхні.

7 Також не варто без потреби кидати ніж у дерево або інші поверхні. Звісно, за винятком призначених для цього клинків.

КРОСВОРД

За горизонталлю: 1. Лосось благородний; струг. 4. У великій кількості. 8. Звук грому. 9. Особа, що спостерігає за роботою. 10. Кровоносна судина. 11. Сукупність релігійних обрядів. 12. Засіб пересування. 14. Дитячий садок для крихіток. 19. Поза дачника на прополці. 21. Особа, яка відає в театрі бутафорією. 23. Зміна строків чого-небудь. 24. Узагальнене поняття мелодійної, пісенної основи в музиці. 25. Маленька куля. 26. Зав'язана стрічечка.

За вертикаллю: 1. Розмір чого-небудь. 2. Спортивний снаряд тенісиста. 3. Право безплатного проїзду. 5. Південне плодове дерево. 6. Мастило для авто. 7. Непридатна до вживання їжа. 9. Подовжена височина. 13. Матроська спідня сорочка. 15. Дорожньо-будівельний матеріал. 16. Великий букет квітів; оберемок яких-небудь рослин. 17. Священний птах єгиптян. 18. Дрібний хмиз, сухі тріски; скіпа. 20. Церковна хорова пісня. 22. Стоп для афіш.

ВІДПОВІДІ ДО КРОСВОРДА:

Карикатура Юрія Журваля

Батько миє посуд... Маленький син питає:
– Тату, а скільки вже років ти працюєш
у мами?

Адам прикривався фіговим листком, а пун-
тін – лавровим.

Коли дружина запитує: «Що хочеш на ве-
черю?», я ніколи не вгадую.

В аптеці:

- Чи є у вас відхаркувальні засоби?
- Є! Портрет путіна підійде?

– Невже ти віриш своєму чоловікові, що
він нібито ходить на риболовлю? Він же ні
разу не приніс жодної рибки.

– Тому і вірю.

У дитинстві циганка нагадала путіну, що
про нього будуть співати пісні, а які саме не
уточнила.

Ввів у Google запит: «Відстань Львів –
москва». А воно мене питає: «З чого будеш
їб@шити?»

Я оце думаю, може, подзвонити на радіо
«Крим» і замовити пісню Мумій Троль «Уті-
кай»...

Жоден робот-пилосос не був вкрадений
російськими солдатами. Тому що вони не
знають, що воно за таке.

– Хіба тебе не цікавить, чому я плачу? –
запитує Марічка свого чоловіка. – Хочеш,
розкажу?

– Ні в якому разі! У мене немає таких
грошей!

У лікарню привозять чоловіка із травмою
черепи. Сестра поспішно заповнює карту і
запитує:

- Одружений?
- Ні, це я під машину потрапив.

– Пацієнт, ось ваш зуб!
– Дякую, лікарю. А ось ваша ручка від
крісла.

Кухарям на замітку: коли робиш відбив-
ні, то про росіян краще не думати – інакше
виходить фарш.

– Куме, треба буде якимось зустрінися те-
резими.
– І випити...

Снайпер Роман, поставивши в сірій
зоні унітаз як приманку, за день вполював
17 орків.

